

Genkei kokjúnage

Genkei kokjúnage : technika a její jméno

Masatomi Ikeda

(Aikikai Švýcarsko)

Rád bych se zde vyjádřil k technice genkei kokjúnage. Kdo z vás si ji dovede představit ? Ačkoli ji předvádím při všech stážích, je pro vás těžké spojit si techniku s jejím názvem, jak je tomu u jiných technik jako tenčinage, iriminage nebo kotegaeši. Uvedl bych tři důvody, proč tomu tak je :

1. Genkei kokjúnage je název soukromý, nikoli název běžný ve světě aikidó.
2. Tato technika se nazývá jinak.
3. Tato technika nemá své vlastní jméno.

Co je tedy technika genkei kokjúnage ?

Jde o techniku, která se pravidelně cvičí pro rozvíjení energie (kokjúrjoku) potřebné k praktikování technik aikidó. Je vám také známa jako technika pro kokjúho odvozená od katate rjotetori (9. forma).

Ačkoli jde o techniku velmi dobře známou všem starším praktikantům aikidó, je těžké vám ji vysvětlit bez ukázky. Třetí z výše uvedených důvodů je zřetelně důvod hlavní - tato technika nemá jméno.

Někdo může namítat, že se jmenuje kokjúnage. Skutečně se jí od počátku praktikování kokjúnage říkalo kokjúho. Název kokjúnage však není pro tuto techniku specifický. Užívá se pomocně, protože jiný název nemá. Kokjúnage je obecné pojmenování pro všechny techniky aikidó. Techniky iriminage nebo kotegaeši jsou rovněž "kokjúnage". Termínem kokjúnage se označují bezejmenné techniky, aby se odlišily od těch, které svůj název mají.

Někdo by mohl namítnout, že se tato technika nazývá kokjúho. Ale jak jsem výše uvedl, kokjúho není nic jiného než technika pro rozvíjení energie potřebné k praktikování technik aikidó. Pro Japonce nebo pro ty, kteří ovládají jejich jazyk, je určitě význam termínu kokjúho jasný, což není případ ostatních. Jasně však je, že tato technika nemá žádný název.

Proč tato technika nemá žádný název ? Je zajímavé o tom uvažovat. Rád bych nejdříve vysvětlil, proč jsem ji nazval genkei kokjúnage a proč tomu přikládám tak velký význam.

Zpočátku jsem ji tak nazýval proto, že pracovat s něčím beze jména je nepraktické. Když se technika nějak jmenuje, je možné o ní přednášet, aniž bych ji musel předvádět. Právě tak se používají názvy při rozhovoru a při četbě. Pokud se však užívá názvu kokjúnage, neví se o jakou techniku běží. Je třeba dávat doplňující výklad: "Měl bych raději kokjúnage, které se používá od počátku praktikování kokjúho". Mohl jsem zjednodušit situaci tím, že jsem ho nazval genkei kokjúnage. Nebyl to přirozeně hlavní důvod, proč

jsem ho tak nazval. Udělal jsem to tehdy, když jsem si uvědomil obsah a význam této techniky.

Rád bych vám položil jednu otázku : Jak hodnotíte tenčinage ? Podle mého názoru je tenčinage ideální pro pochopení ducha techniky, a to jak ve vztahu k nácviku, tak ve vztahu k praktikantovi. Je to technika, která patří do kurzu pro začátečníky, protože se snadno vysvětluje a snadno učí. Považuji tenčinage za jednu z nejdůležitějších technik aikidó. Čím více ji cvičím, tím více se toto mé přesvědčení posiluje.

Když to trochu přeženu, řeknu, že je to pro mne technika par excellence.

V této souvislosti je genkei kokjúnage srovnatelná s tenčinage. Chápu tyto dvě techniky jako dvě části jednoho celku - jednu od druhé neoddělitelnou. Kdyby se tenčinage a genkei kokjúnage porovnaly a přisoudil se jim stejný význam, nebylo by tak těžké sdružit techniky aikidó do jednoho systému.

Genkei kokjúnage je tedy významná technika. Tyto dvě techniky musíme důkladně praktikovat, abychom je zdokonalili. Název genkei kokjúnage, který jsem této technice dal, znamená "nejvýznamnější ze všech technik". Nazval jsem ji tak proto, že jsem o tom přesvědčen.

Většina Japonců slovem "gen" rozumí "počátek" a jen vzácně mu dávají ten význam, který mám ve skutečnosti na mysli já.

Obyčejně když technika dostane své jméno, znamená to, že je důležitá. A protože je důležitá, chrání se a předává se dál pod svým názvem. Proč dosud nikdo nepojmenoval genkei kokjúnage, když je ve srovnání s jinými technikami ještě důležitější? Je mi to opravdu záhadou. Rád bych uvedl několik úvah o možných důvodech.

1. Nepovažuje se za to, zač ji považuji já. A to určitě není správné. Nedostatek pozornosti k této technice a její podceňování by způsobily nezralost mnoha praktikantů.

2. Důvod je možná jednodušší : Není snadné nalézt pro tuto techniku příležitý název. S tímto názorem se poněkud více přiblížíme pravdě. Je to tak, že odmítáme nazývat ji "kokjúnage". Nebereme-li na zřetel nedorozumění, která vznikají otázkou "které kokjúnage?", název kokjúnage ji dokonale pokrývá. Já sám jsem ji provizorně pojmenoval genkei kokjúnage, abych se vyhnul nedorozuměním, ale nejsem ještě úplně spokojen, i když má cesta k tomuto pojmenování byla dlouhá. Na rozdíl od genkei kokjúnage je tenčinage technika, která se svým názvem tvoří jeden celek. Žádné jiné jméno nevystihne tak dobře její obsah. Ve slovu tenči (nebe-země) si lze představit filozofickou hloubku. Je-li genkei kokjúnage technika srovnatelná s tenčinage a musí proto být úzkostlivě praktikována, musí dostat jméno, které nesmí být méně významné než jméno tenčinage. Je-li tomu tak, pak se pojmenování techniky genkei kokjúnage stává ještě složitější.

3. Když se hovoří o technikách aikidó nebo když se hodnotí, je možné si představit, že nevyvstane potřeba zmiňovat se o genkei kokjúnage, uvážíme-li, že jsou jiné techniky, které svůj název mají a které nejsou méně významné než genkei kokjúnage. Je možné, že lze pomocí tak zvaných čtyř velkých technik aikidó - ikkjó, kotegaeši, iriminage a šihonage - vysvětlit a hodnotit všechny techniky aikidó. S přesvědčením, že tyto techniky jsou základní a rozhodující techniky aikidó, nebylo by třeba genkei kokjúnage zdůrazňovat a

pojmenovávat ji. Ale když se vysvětluje, proč jsou ikkjó, kotegaeši, iriminage a šihonage základní a poslední tajné techniky, a tedy kvintesence aikidó, připomíná se genkei kokjúnage vždy v souvislosti s tenčinage. Prostřednictvím těchto technik se určuje hodnota, postavení a smysl čtyř zmíněných technik. Tento složitý úsek bych rád vysvětlil při jiné příležitosti.

4. Genkei kokjúnage nebylo pojmenováno, protože to je tajná technika. Co si myslíte o tomto argumentu ? V jiných tradičních budó jsou dodnes školy, kde se praktikují pravé techniky v takových formách, které nezasvěcené osoby nerozeznají. Vysvětlím to na příkladu tenčinage a genkei kokjúnage. Pojmenujeme třeba tenčinage, postřehnutelnou techniku (omote-no-waza), a praktikujeme ji jako cvičební techniku.

K tomu je nutno zvládnout genkei kokjúnage, nepostřehnutelnou techniku (ura-no-waza), abychom zlepšili tenčinage, a ta se tak stala opravdovou technikou, která je v praxi účinná. Nevím, zda genkei kokjúnage byla tradována pouze ústně a chována jako tajná, bezejmenná technika. Mohu naopak jasně prohlásit, že genkei kokjúnage souvisí s tajnou částí nepostřehnutelné techniky (ura-no-waza) tenčinage. Je-li pravda, že genkei kokjúnage je tajnou technikou aikidó a že ji proto nepojmenovávám, udělal bych chybu, že jsem napsal tento článek. Ale v našem moderním světě považuji za nesmysl tajit techniku jako za starých časů nebo ji skrývat opisným názvem. Shrnutí a podtrženo: každá technika aikidó obsahuje tajnou, konečnou techniku. A my všichni, kteří praktikujeme aikidó, víme ze zkušenosti, že aikidó nelze odkoukat.

Už mnohokrát jsem vysvětloval, že není možné mluvit o technikách aikidó, aniž by se genkei kokjúnage nazývalo svým vlastním jménem a aniž by se mu nepřisuzoval stejný význam jako tenčinage. Také jsem prohlásil, že lze udělat velké pokroky v aikidó a zvýšit jeho úroveň, obrátíme-li svou pozornost k genkei kokjúnage a budeme-li ji zdokonalovat jejím praktikováním. Nyní snad chápete důvod, proč vám při každé stáži aikidó předvádím genkei kokjúnage.

Při příští příležitosti bych rád vysvětlil, že rámcová struktura technik aikidó dostane svůj správný tvar, až bude pojmenováno genkei kokjúnage. A nakonec bych rád předložil k rozpravě názor, že genkei kokjúnage a tenčinage jsou techniky, které jsou živnou půdou čtyř velkých technik aikidó (ikkjó, kotegaeši, iriminage a šihonage). Prosím vás, abyste o tom uvažovali.

Zurich dne 15.1.1993

Německá revue AIKIDO č. 1/93

Překlad : Dr. Ivan Hartmann